

Buitenspelen in Nederland

De ontwikkeling tussen 2015 en 2021

Tessa ten Tije, Jorien Slot-Heijs en Amika Singh

Buitenspelen staat onder druk door verschillende maatschappelijke veranderingen, zoals verstedelijking, digitalisering en een veranderd arbeidsethos (Prins et al., 2021). Maar spelen kinderen inderdaad steeds minder buiten? Hangen leeftijd, geslacht, migratieachtergrond en hoe belangrijk ouders buitenspelen vinden samen met het aantal dagen dat kinderen buitenspelen? Dat bespreken we in dit factsheet.

We baseren onze bevindingen op analyses van data uit de meest recente CBS-Leefstijlmonitor.

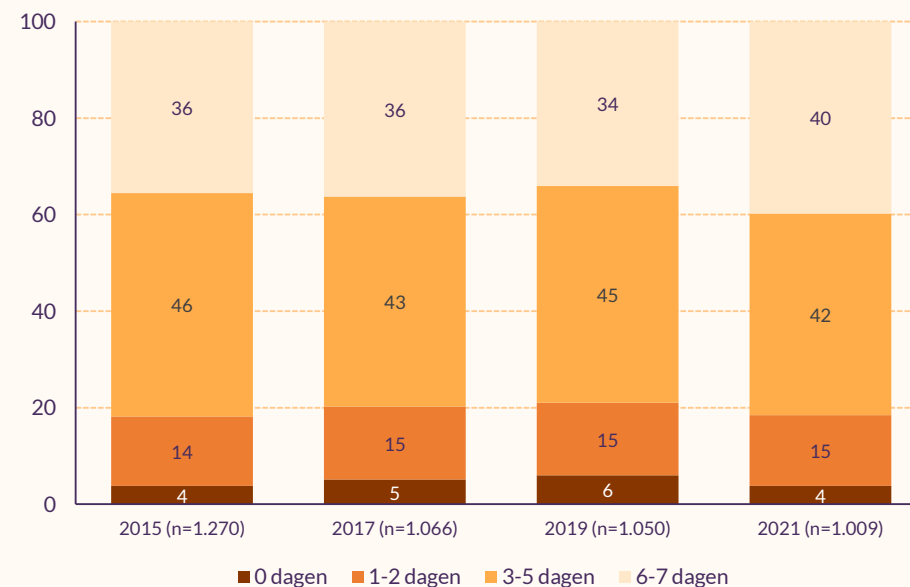
In het aantal dagen per week* dat 4-11-jarige kinderen buitenspelen is nauwelijks een verandering over tijd zichtbaar (figuur 1). Ongeveer één op de twintig kinderen speelt nooit (=0 dagen) buiten. Iets meer dan een derde speelt (bijna) elke dag (=6-7 dagen) buiten.

* Zie methodische verantwoording aan het eind van dit factsheet.

Neem voor meer informatie contact op met [Tessa ten Tije](#).

Figuur 1
Aantal dagen per week dat 4-11-jarige kinderen volgens hun ouders buitenspelen van 2015-2021

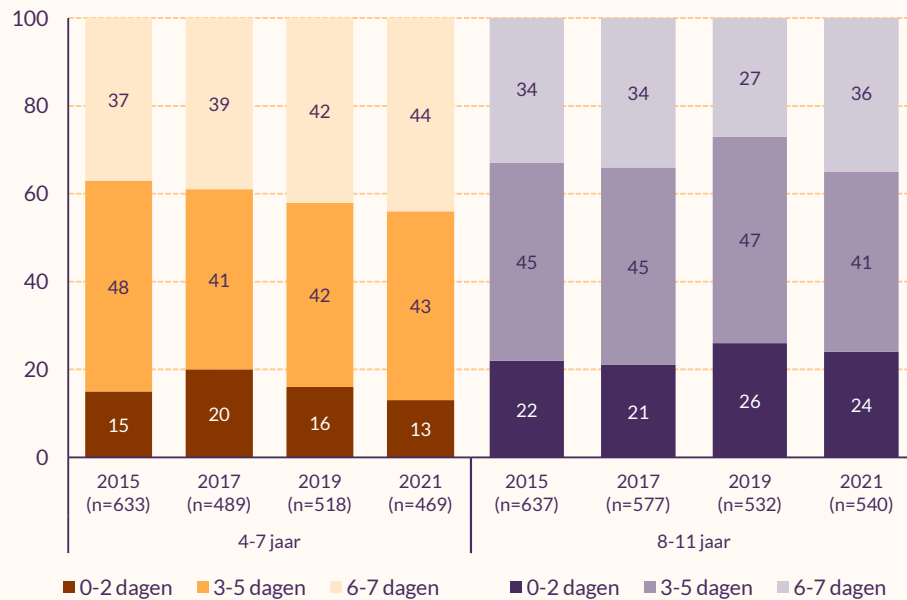
(in procenten)

Bron: CBS Leefstijlmonitor-aanvullend, 2015-2021. Bewerking: Mulier Instituut.

Verschillen naar leeftijd

Figuur 2
Aantal dagen per week dat 4-11-jarige kinderen volgens hun ouders buitenspelen van 2015–2021, naar leeftijd
(in procenten)

Bron: CBS Leefstijlmonitor-aanvullend, 2015-2021. Bewerking: Mulier Instituut.

Jongere kinderen spelen vaker buiten

Bijna de helft van de jonge kinderen (4-7 jaar; 44% in 2021) speelt (bijna) elke dag buiten (figuur 2). Bij de oudere kinderen (8-11 jaar) is dit ruim een derde (36%). Een kwart van de 8-11-jarigen (24% in 2021) speelt (bijna) niet (=0-2 dagen) buiten. Dat percentage is bij de jongere kinderen lager, namelijk 13 procent.

Ook uit eerder onderzoek (Slot-Heijs et al., 2021) blijkt dat jongere kinderen vaker veel buitenspelen dan oudere kinderen.

Veranderingen over tijd

Over tijd neemt het aantal jonge kinderen (4-7 jaar) dat (bijna) elke dag buitenspeelt licht toe (figuur 2). Het aantal dagen dat 8-11-jarige kinderen buitenspelen verandert nauwelijks over de tijd.

Verschillen tussen jongens en meisjes

Meisjes spelen iets vaker (bijna) niet buiten

Eén op de vijf meisjes speelt (bijna) niet buiten (21% in 2021) (figuur 3).
Onder jongens ligt dit percentage net iets lager, namelijk 16 procent.

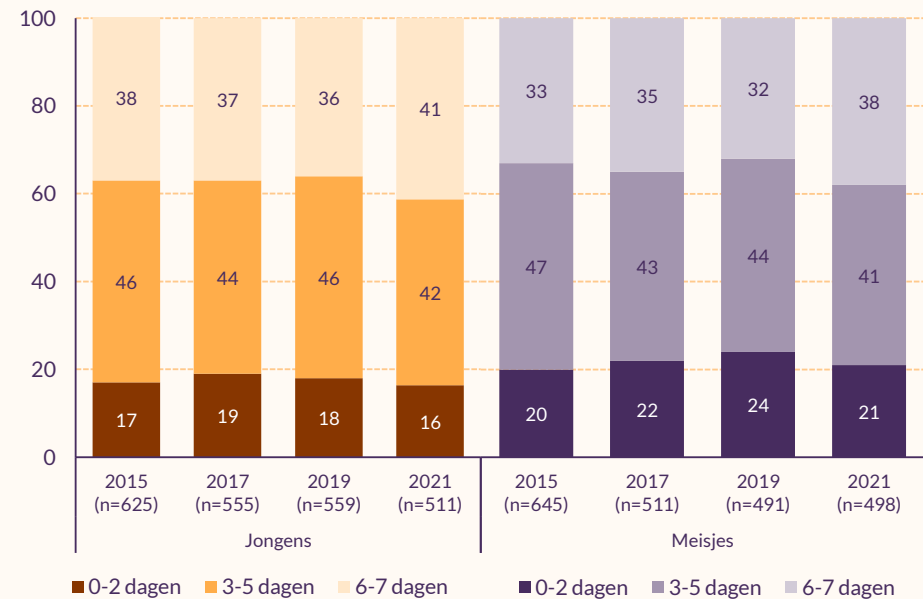
Ongeveer evenveel jongens (41% in 2021) als meisjes (38% in 2021) spelen (bijna) elke dag buiten (figuur 3).

Uit eerder onderzoek (Slot-Heijs et al., 2021) blijkt dat jongens vaker veel buitenspelen dan meisjes. Dit onderzoek bevestigt dit beeld niet.

Veranderingen over tijd

Er is nauwelijks een verandering over tijd zichtbaar in het aantal dagen per week dat 4-11-jarige jongens en meisjes buitenspelen (figuur 3).

Figuur 3
Aantal dagen per week dat 4-11-jarige kinderen volgens hun ouders buitenspelen van 2015–2021, naar geslacht
(in procenten)

Bron: CBS Leefstijlmonitor-aanvullend, 2015-2021. Bewerking: Mulier Instituut.

Verschillen naar migratieachtergrond

Kinderen met niet-westerse* migratieachtergrond spelen minder vaak buiten

Ongeveer een derde van de kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond (30% in 2021) speelt (bijna) elke dag buiten (figuur 4). Onder kinderen zonder migratieachtergrond is dit 42 procent en bij kinderen met een westerse* migratieachtergrond 37 procent.

Ruim een kwart van de kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond (28% in 2021) speelt (bijna) niet buiten (figuur 4). Dit percentage ligt lager bij kinderen zonder migratieachtergrond (15%) en kinderen met een westerse migratieachtergrond (20%).

Ook uit eerder onderzoek (Slot-Heijs et al., 2021) blijkt dat kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond minder vaak buitenspelen dan kinderen zonder migratieachtergrond.

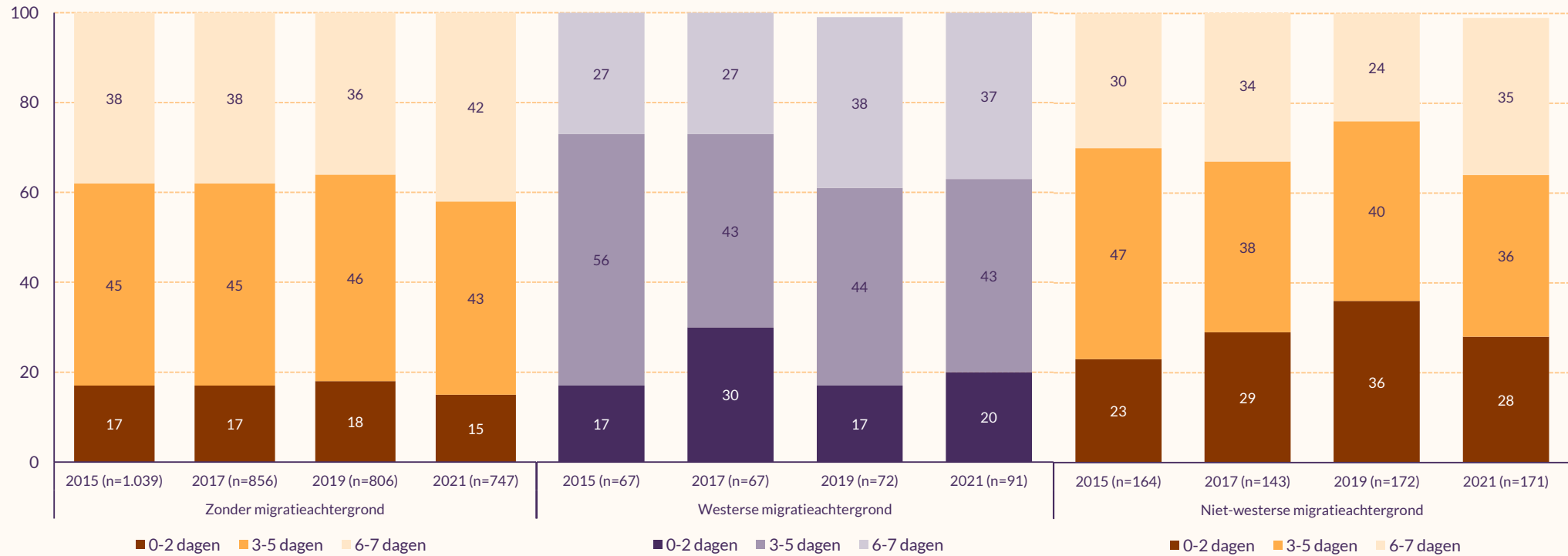
Veranderingen over tijd

Meer kinderen met een westerse migratieachtergrond spelen in 2019 en 2021 (bijna) elke dag buiten dan in 2015 en 2017 (figuur 4); wel is deze groep relatief klein. Het percentage kinderen met een westerse migratieachtergrond dat 3-5 dagen buitenspeelt daalt daardoor. Het aantal dagen dat kinderen zonder of met een niet-westerse migratieachtergrond buitenspelen, verandert nauwelijks.

** Lees in de methodische verantwoording aan het eind van dit factsheet waarom we de termen westerse en niet-westerse gebruiken.*

Figuur 4

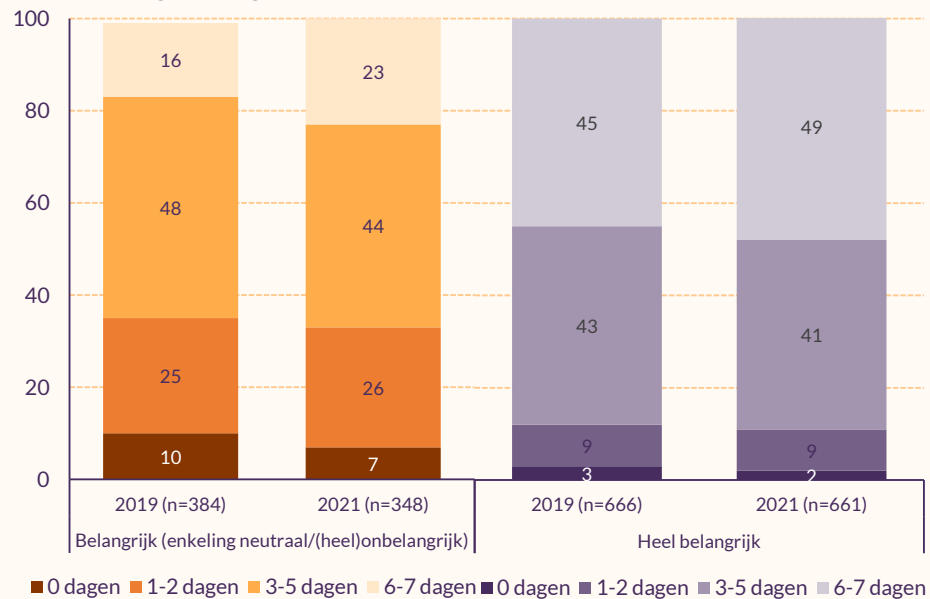
Aantal dagen per week dat 4-11-jarige kinderen volgens hun ouders buitenspelen van 2015-2021, naar migratieachtergrond
(in procenten)

Bron: CBS Leefstijlmonitor-aanvullend, 2015-2021. Bewerking: Mulier Instituut.
Toelichting: Indeling van CBS voor 2022 gehanteerd. Zie methodische verantwoording aan het eind van dit factsheet.

Verschillen naar belang buitenspelen volgens ouders

Figuur 5
Aantal dagen per week dat 4-11-jarige kinderen volgens hun ouders buitenspelen van 2019-2021, naar hoe belangrijk ouders het vinden dat hun kind regelmatig buitenspeelt (in procenten)

Bron: CBS Leefstijlmonitor-aanvullend, 2019-2021. Bewerking: Mulier Instituut.

Bijna twee derde van de ouders (63% in 2019 en 65% in 2021) vindt het 'heel belangrijk' dat hun kind regelmatig buitenspeelt. Een derde (33% en 32%) vindt het 'belangrijk' en een enkele ouder (4% en 3%) vindt het 'niet belangrijk, niet onbelangrijk' of zelfs '(heel) onbelangrijk' (niet in figuur).

Kinderen van ouders die 'heel belangrijk' kiezen, spelen meer buiten

Of ouders regelmatig buitenspelen belangrijk* of heel belangrijk vinden, lijkt uit te maken voor hoeveel hun kinderen buitenspelen: kinderen van ouders die buitenspelen heel belangrijk vinden, spelen veel vaker (bijna) elke dag buiten (49% vs. 23% in 2021) en (veel) minder vaak maar één tot twee dagen (9% vs. 26% in 2021) (figuur 5).

Veranderingen over tijd

Bij ouders die het belangrijk vinden dat hun kind regelmatig buitenspeelt, zien we in 2021 een lichte toename van het aantal kinderen dat (bijna) elke dag buitenspeelt ten opzichte van 2019 (figuur 5). Bij ouders die het heel belangrijk vinden, zien we nauwelijks een verandering.

**Hier zit ook een enkele ouder bij (4% in 2019 en 3% in 2021) die het 'niet belangrijk, niet onbelangrijk' of zelfs '(heel) onbelangrijk' vindt.*

Conclusie

De meeste kinderen spelen in Nederland geregeld buiten. Maar één op de twintig kinderen speelt nooit buiten. Het aantal dagen per week dat 4-11-jarige kinderen buitenspelen, verandert nauwelijks over de tijd.

Verschillen naar leeftijd, migratieachtergrond en geslacht

Oudere kinderen (8-11 jaar) spelen minder vaak buiten dan jongere kinderen (4-7 jaar). Kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond spelen minder vaak buiten dan kinderen zonder of met een westerse migratieachtergrond. Dit komt overeen met de resultaten uit eerder onderzoek (Slot-Heijs et al., 2021). Meisjes spelen iets vaker (bijna) niet buiten dan jongens.

Ook zien we dat kinderen van ouders die het heel belangrijk vinden dat hun kind regelmatig buitenspeelt, veel vaker buitenspelen dan kinderen van ouders die dat belangrijk vinden. Dit suggereert dat ouders een belangrijke rol kunnen spelen als het gaat om hoeveel hun kind buitenspeelt.

Weinig veranderingen over tijd

Het aantal jonge kinderen (4-7 jaar) dat (bijna) elke dag buitenspeelt neemt licht toe. Het aantal kinderen met een 'westerse' migratieachtergrond dat (bijna) elke dag buitenspeelt lijkt ook toe te nemen. Het aantal dagen dat 8-11-jarigen, jongens, meisjes, kinderen zonder migratieachtergrond en kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond buitenspelen, verandert nauwelijks over de tijd.

Methodische verantwoording

De data uit dit factsheet zijn gebaseerd op een bewerking van de data van de Leefstijlmonitor-aanvullend van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) uit 2015-2021. Deze dataverzameling vindt sinds 2015 om de twee jaar plaats. De vraag over de mate waarin ouders regelmatig buitenspelen belangrijk vinden is voor het eerst in 2019 gesteld.

Vraagstelling aantal dagen buitenspelen

Bij het beantwoorden van de vraag over hoeveel dagen per week hun kind buitenspeelt, werden ouders gevraagd te denken aan een normale week in de afgelopen maanden. Buitenspelen op de buitenschoolse opvang mochten ze wel meetellen, buitenspelen op school niet.

Migratieachtergrond

In dit factsheet houden we bij migratieachtergrond de indeling aan die het CBS tot 2022 hanteerde (CBS, 2023-a). We maken onderscheid tussen kinderen:

- o zonder migratieachtergrond (beide ouders in Nederland geboren; CBS, 2023-b);
- o met een westerse migratieachtergrond (een van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika en Oceanië, en Indonesië en Japan; CBS, 2023-c);
- o met een niet-westerse migratieachtergrond (een van de landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije; CBS, 2023-d).

Het CBS (2023-a) stelt dat de afgelopen jaren is gebleken dat deze indeling achterhaald is. Daarom is het in 2022 overgegaan op een nieuwe indeling op basis van werelddelen en veelvoorkomende immigratielanden.

Bronnen

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (2023-a). *Nieuwe indeling bevolking naar herkomst*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2022/nieuwe-indeling-bevolking-naar-herkomst>.

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (2023-b). *Persoon met een Nederlandse achtergrond*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/persoon-met-een-nederlandse-achtergrond>.

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (2023-c). *Persoon met een westerse migratieachtergrond*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/persoon-met-een-westerse-migratieachtergrond>.

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (2023-d). *Persoon met een niet-westerse migratieachtergrond*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/persoon-met-een-niet-westerse-migratieachtergrond>.

Prins, R.G., Hoekman, R.H.A., Van der Poel, H., Wezenberg-Hoenderkamp, K., Noordzij, J.M., Van Lindert, C., Dellas, V., Singh, A.S., Lucassen, J.M.H., Ruikes, D., Floor, C., & Stevens, V. (2021). *Sport en bewegen in de openbare ruimte*. Mulier Instituut.

Slot-Heijs, J.J., Balk, L., Lucassen, J.M.H., & Singh, A.S. (2021). *Inzicht in buitenspelen: de samenhang tussen kind- en omgevingskenmerken en buitenspeelgedrag*. Mulier Instituut.

Contact

Tessa ten Tije

t.tentije@mulierinstituut.nl

Amika Singh

a.singh@mulierinstituut.nl

3 november 2023